

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Ahy XIV

Reus Dissapte 25 de Febrer de 1899

Núm. 3.829

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincies trimestre. 3:50
Extranger y Ultramar. 7
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofre, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d'una
acceptació general, son las millors
probas pera demostrar que

XAROP SERRA

La que paga més

contribució de la pro-

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per cró-
nica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

vincia.

Secció doctrinal

Joseph Anselm Clavé

Ahir compliren 25 anys de sa mort, y omplens lo
cor lo dirhe! Sa obra viu fins mes potent y admirada
que en sa vida.

Com no un geni que ha produhit 161 composicions
poetich-musicals?

Hi haurá tal volta, qui troba pocas composicions
per un poeta-musich que escrigué 29 anys; mes com
en art la balansa de la cantitat no existeix, sino que
solzament venerem la qualitat, no hem de regatejarli,
sa prenhada font inagotable.

L'artista que tant a fons tenia estudiada nostra ter-
ra produhit quadros musicals tan plens de vida com
«Los Xiquets de Valls», «Los Pescadors» y «La Bre-
ma», que ha sagellat en sas composicions formas tan
elegantas y melódicas com «Las Flores de Maig» y «Lo
bon matí» y «Lo pom de flors»; y tot aixó ell sol sens
cap guia, sens copiar ni una nota d'altres composi-
tors; no hi ha pogut la ferestega dalla de la mort, puig
ha sigut herencia que Catalunya ha volgut conservar
y enlanyar cada jorn mes.

L'immortalitat de nostre cantor es indiscutible, com
a penyora tenim que fora de Catalunya sas obras han
trionfat sempre.

Los catalans tenim d'estar orgullosos del que obrí
nous camins a la música catalana, puig ab tot y fer
un quart de sigle que deixá d'existir ha tingut entus-
iasmas deixebles orgull d'aquesta terra, continuadors
fervens de sa obra.

En aquestos hem de dirigir tot nostre coratje, puig
ab ell rendirem ensemps etern homenatge a en Clavé.

Com a fi recordem la nit del 23 de Febrer de 1874,
hivernal y plujosa; a trench d'amba del nou duo es
desperta y sentint encara la tempesta exclamá ¡Fins la
naturalesa se conjura contra mi! A las pocas horas ab
gren recansa finia.

Poch se podia esperar a jutjar per sas últimas pa-
raulas que la Fama coronés sa testa.

Per aixó avuy al celebrar lo XXV aniversari de sa
mort y al veure que sa obra ha servit moltíssim a la
renaixensa de Catalunya, no podem menos que ofe-
rir tribut d'admiració, oferint a sa tomba un humil
brot de llorer.

DANIEL ROIG PRUNA.

Un exemple

Com a elocuent mostra de lo que pot conseguir una
iniciativa social ben dirigida, creyem d'utilitat (y més
encare en aquest precís moment en que, dintre d'Es-
panya scabem de contemplar lo verdader fracás de la
Assemblea de las Cambras Agrícolas reunidas a Sara-
gossa); creyem d'utilitat innegable, repetim, lo cridar
la atenció dels pensadors envers un acte de protesta
tan dignament enérgich y tan ferm contra las demasias
del Poder públich com es lo que ha vingut a significar
la constitució a França d'una «Lliga dels Contribu-
yents».

L'objecte de la creació y de la existencia de sem-
blant associació es senzillament, com observan molt
de sos fundadors y segons se desprén del tenor de sos
estatuts, lo de conseguir per obra de tots los medis d'
imposició moral y de propaganda que sían possibles

(meetings, folletos, campanyas parlamentarias, premp-
sa, etc.) que 'ls governs atenguin d'una vegada y per
modé directe 'ls fins are perduts clams en tota
ocasió llessats per la massa contributiva en vista del
pahorós increment, sempre creixent, de las partidas de
gastos dels pressupostos públichs en cada exercici
económich.

La primordial conclusió votada pels socis partici-
pants (ó sia actius) en los treballs de la «Lliga», a la
que s'han conformat ab entussiasme 'ls adherents (co-
manditaris), ha sigut, com a conditio sine qua non,
precisa pera lograr tota altra ventatja ulterior, la de
demanar ó exigir als Poders públichs la concessió d'
una restricció legal possada en las facultats de disposar
de la inversió dels fondos de la Hisenda del Estat y de
demanar la creació ó establiment de nous impostos que
tenen regoneguts los Diputats en favor seu.

Aqueixa casi-supressió de la iniciativa parlamenta-
ria en lo que guarda relació ab las cuestiones económicas
que constituheixen la base del procediment del ordre
financier de que l'Estat se serveix pera 'l cumpliment
de sas obligacions pecuniarias y pera la liquidació de
sos gastos anomenats públichs, va a resultar d'una
importancia capital, si tenim en compte que, segons
observa atinadament l'eximi Mr. de Molinari, (1) es pos-
ser més facilment degut a la grave confusió establerta
respecte d'aquest punt que per cap altra causa ni per
altre motiu que 'ls pressupostos dels gastos públichs y,
correlativament, lo castich de las fonts dels ingressos
y l'augment en los impostos creixen sense treva en mol-
tas nácions baix lo régimen parlamentari avuy tan
corromput.

Perque solen ser los diputats, més que ningú, los
quins, oblidant lo caràcter de son càrrech de represen-
tants del país pera revestirse ab lo que artificialment
los hi dona la funció que exerceixen, funció que porta
fins a aj. dar a confondre en cert modo y dintre de cert
aspecte sa missió legislativa ab la que ve a esser pro-
pia del governant; son los diputats los quins, lluny de
intervenir en los actes del Parlament relatius a las
cuestiones económicas ab l'objecte de fiscalisar la in-
versió dels fondos públichs, de discutir las partidas de
gastos dels pressupostos anyals en sa necessitat ó en
son import, de procurar la rebaixa ó la equitat quan
menos en la exacció de las contribucions, etc., etc., s'
entretenen molts vegadas abusant de la facultat de
lliure iniciativa en l'ordre legislatiu, en arbitrar pro-
jectes de novas exaccions, en proposar milloras a obras
públicas que han d'originar grossíssims gastos, im-
productius a voltas, ó en sancionar ab sa aquiescencia
la concessió de suplementos extraordinaris de crédito y
d'espantosos pressupostos demanats pel govern en fa-
vor de secundarias atencions.

Es, donchs, més que per cap altra cosa, mercés a
la trista confusió que en la práctica ha vingut a con-
vertir als diputats en órgans del Poder més que en re-
presentants de la opinió, que la defensa dels interessos
socials s'ha vist abandonada per aquells que devían
més privativament vetllar per ella.

Y d'aquí que 'l membre del Parlament, quina mis-
sió en la discussió y exámen de la política financiera
dels governs fora lo de mirar avans que tot d'estalviar
la inversió en los gastos públichs de molt grossas can-
titats del diner del contribuyent, haja acabat per de-
fensar molts vegadas lo sistema de dilapidació seguit
per certs ministres d'Hisenda del Estat, tot creyense

(1) V. «Journal des Economistes». Número del 15 de
Febrer.

més obligat a aixó últim com individu d'un partit ó
d'una fracció política, que a lo contrari com a repre-
sentant acreditat del país prop del Poder.

Are be: resulta indubitable que si 'l contribuyent-
consumidor, víctima en dos sentits a la vegada dels
abusos que en materia d'exacció d'impostos cometen
a voltas los governs, perque paga l'Estat d'un modo
directe l'augment en la cantitat de las contribucions
baix lo primer aspecte a la vegada que d'un modo in-
directe y sofrint la pujada dels preus en venda ó del
cost de producció originada per las trabas fiscals esta-
blertas en detriment de la possible bratnra de certs
articles, per virtut de la influencia d'aquell principi
de Economía financiera anomenat de *ditusio dels im-
postos*, a que suportin altres contribucions que potser
no gravitan sobre d'ell los demés contribuyents de
quins serveys ó de quins productes ell s'aprofita; re-
sulta indubitable que si 'l contribuyent-consumidor es
ja prou víctima del Estat en quant que 'l Poder dispe-
sa en certa manera discrecionalment de la exacció d'
ingressos ó subsidis y de la inversió del fondos públichs
ha de tenir perfecte dret, quan menos, a volguer ó a
pretendre que sos representants en la Cambra popular,
ja que no han demostrat servir pera defensar en res
sos interessos, vingan a quedar impossibilitats de fer
res pera perjudicarlos.

D'aquí que considerem com una resolució ó mida
importantíssima, segons havem fet remarcar, la adop-
tada per los iniciadors de la «Lliga dels Contribuyents»
francesa en lo que guarda relació ab la restricció de la
iniciativa parlamentaria en materias económicas; resolu-
ció que, juntament ab molts altres que perseguint
fins igualment práctichs probablement l'acompanyarán
aviat, resulta suficient a fer la apologia de lo que pot
esperarse de la empenta d'una concentració de forssas
vivas socials similars a la que aixís comensa sos actes
de protesta contra l'actual régimen.

Hi ha que denar la coltellada a fons si es que 's
vol regenerar de veritat tot lo degenerat y s'busca
extirpar pera sempre més tot alló que potser estiga
cangrenat fins arribar a lo viu pera deixarho sa.

Montrez vous un peu plus feroce, segons aconsella
Mr. de Molinari als membres y als iniciadors de la
«Lliga dels Contribuyents» quina notícia 'ns ha occu-
pat. Siau més enérgichs, més concients y més fermes
en la defensa de vostres drets de tota mena, podriam
dir nosaltres, paroliant al mestre, als productors y als
contribuyents espanyols; que com més una iniciativa
social de protesta contra 'ls errors de costum comesos
per los governants s'apoya en la rahó y apareix de
veritat deslligada per complet de la política menuda,
te més clara conciencia de son valer y de sa forsa,
més promptament triomfa y més facilment s'imposa.

MAX.

Un recort del Doctor Catalá

Reproduhim a continuació la despedida que cre-
yentse morir, després de confessat, dictá en catalá a
son confessor, lo senyor Bisbe D. Jaume Catalá, en l'
estiu prop passat:

«Desdó que la malaltia me deixá sense forssas pera
travallar, com tenia de costum, me he familiarisat ab
la idea de la mort, estimantla convenient pera mi,
perque 'm deslliuraria de la càrrega de la vida, y pera
lo meu Bisbat, perque li facilitaria l'adveniment d'un
nou prelat, plé de vigor, d'entussiasme y dels anhels

CRÓNICA

Observacions Meteorològiques

del dia 24 de Febrer de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular	
							TEMPERATURAS
		Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	755	29	8	11	E.	Cumul	0'3
3 t.	755	Sombra 18		17	E.		0'2

En lo present número hi encaixem un prospecte anunciant lo Guano «La Catalana» y manera d' emprar-lo, lo qual lo recomanem á nostres lectors.

Hem rebut un exemplar del llibre «Ricolf cor de roure», llegenda pirenenca premiada en lo certamen literari d' Olot, escrita per lo distingit literat D. Manel Urgellés y Dopares.

En un dels números pròxims se'n ocuparem ab la extensió que's mereix.

La edició es molt elegant y de lujo y's ven á deu reals l' exemplar.

Devant de la porta de la Iglesia de Sant Pere, en la plassa del Castell, una senyora que ahir al matí anava á missa relliscá en las pedras de la acera y caigué, causantse una dislocació del brás. Fou socorreguda per los vehins y trasladada á la tenda del senyor Huguet ahont se la auxiliá degudament, trasladantse després á son domicili.

A las nou d' aquesta nit se celebrará en l' entresol de la casa que ocupa la societat «El Olimpo» una reunió pera tractar de la fundació d' un Centro Federal.

Lo reputat artista catalá en Lluís Graner ha tingut ab nosaltres la galanteria d' enviarnos una oleografía de sa hermosa producció «Los bevedors».

Li agraïm la distinció y prometem parlar d'aquesta obra d' art en lo número de demá.

Ahir al matí volcá un carro en lo carrer d' Amargura ab motiu d' haverse ensorrat una cama de la mula que l' arrastrava en un sot que atravessa á la cloaca ó á un pou sech.

D' aquest sot fa ja molts dias que en té coneixement l' Ajuntament, pero se'gons se ven esperan pera arreglarlo que á alguna persona li passi lo mateix que á la mula y's trenqui las camas.

Acertat ha estat l' ctual aministrte d' Estat en establir un centro d' informació mercantil que reculli tots los datos remesos per nostres cónsuls en l' extranger.

De molt interés poden ser aqueixos datos para nostres productors, porque estudiantlos, tal vegada trobin ventatjas positivas para sa industria en un nou mercat que permaneixia fins avuy desconegut.

L' últim butlletí setmanal publicat per aquest centre, conté alguns datos aprop del comerç espanyol á Suecia.

L' oli d' olivas fi se paga á 0'60 céntims de «corona» (moneda sueca) lo kilógram, satisfent 0'05 de drets d' aduana.

Las figas en bonas condicions alcanzen lo preu de 0'60 coronas, pagant de drets 0'05 lo kilógram.

La sal val de 1'85 á 2 l' hectólitre y sa entrada está lliure de drets.

Lo barrilet de rahims val 30 coronas, pagantse d' entrada 0'50.

A Stokolmo hi ha varias casas que importan productos extrangers en bonas condicions.

Seguint la série de conferencias que's venen celebrant en la «Lliga de Catalunya», la setmana entrant donará lectura á un de sos travalls literaris nostre estimat amic lo ferm catalanista y celebrat Mestre en Gay Saber don Ramón Picó y Campamar.

La Junta Directiva de la Institució Catalana de Música de Barcelona ha quedat constituída per los següents senyors:

President, don Joseph Lapeyrs; vice-president, don Joaquín Nin-Castellanos; secretari, don Joseph Pichot; sub-secretari, don Marió Sufiol; tesorero, don Leandre Cucurny; guardador, don Estanislau Matheu; bibliotecari, don Emili Peró.

La Direcció general del Tresor públich ha consignat pera l' pròxim mes de Febrer la quantitat de 41.440

que exigeix la importancia del Bisbat de Barcelona. Estich enterament en brassos de la voluntat de Deu, pero ja que un dia ó altre hem de morir, prefereixo no veure la crisis á que donarán lloch las desgracias de la patria. Espero que Deu Nostre Senyor d' apiarà d' ella, li donará dias de gloria y li conservarà la Santa Relligió Católica. Renovo la meua incondicional adhesió y obediencia á nostre Beatíssim Pare lo Papa Lleó XIII, cap visible de la iglesia de Cristo, y envío un abràs afectuós á tots los Bisbes, germans meus, al meu Cabildo, Clero y Ordres Relligiosas, y una benedicció especialíssima á tots los meus estimadíssims diocessans, nascuda del fons del meu cor. Agraheixo profundament á tots las sevas oracions: demano perdó de totas las ofensas, y per ma part perdono á tots los que m' hajan agraviat. Suplico que ningú s' oposi á que mos funerals se celebri ab la modestia que tinch ordenada de la mateixa manera que si m' trobés morint de beneficiat d' aquesta parroquia d' Arenys de Mar, que es tota la honra y satisfacció á que vaig aspirar quan emprenguí la carrera de sacerdot.»

Que Deu haja escoltat los desitjos del bon Prelat y l' tinga á la gloriol

Espigolant

Havém llegit ab detenció las biografías que 'ls amichs y adversaris del difunt president de la República francesa, Mr. Felix Faure, han publicat després de la seva mort y en cap d' ellas deix de ferse justicia á las sevas dots d' home honrat, laboriós, ayment de la llar doméstica y en fi de bon home á carta cabal, per dirho en una paraula. D' un caràcter recte, instruhit—tot lo que ho pot ésser un fill del poble,—ab un talent natural, que li ha permés enriqueirse honradament y ni fatuo ni orgullós, pero ayment de la etiqueta y de la pulcritud en lo viure y en lo vestir. Una mitjanía si's vol, pero una mitjanía neta com de cristall, inteligentia, sense sobressurtir per son ingenit, digne y respectable, permetentli alternar sense ridiculise en lo més mínim ab los reys y emperadors.

Y aquest home, durant la seva alta magistratura ha posat lo mes gran cuidado en no mostrar parcialitat pera cap partit y ha procurat fer tot lo bè possible y sobretot rodejarse de certa sumptosa etiqueta que fes semblar á la Fransa, que tenia un rey constitucional, elegit d' entre l' poble y capás de continuar los tradicionals sentiments de elegancia y distinció, que caracterisan á la nacionalitat francesa.

Y no obstant aquestas tan nobles condicions, aquestas tan dignas virtuts y aquest exemple tan moral, la Presidencia d' en Felix Faure ha sigut un luctuós periodo en la historia de Fransa. Lo Panamá, los ferro-carrils del Sud, y la cuestió Dreyffus, han sigut com á lagunas pontinas que han inspeccionat tot lo camp de la política. Uns y altres, en la premsa y en la tribuna, en lo carrer y en lo sí de las familiass han tirat grapats de fanch, guillotinant la honra, com en lo '93, se guillotinavan los cossos, Exércit, Magistratura, Cambra y poble s' han revolcat en mitj d' acusacions infamants, s' han desprestigiado y s' han «conspuato»—que pera tanta degradació fins han tingut que inventar un nom.

Ara bé que's deduheix lógicament de la exposició que acabem de fer? Que en los régimens constitucionals y parlamentaris, que en los régimens de centralisació y burocracia; se diguin monarquías, se diguin repúblicas, los quefes del Estat se troban cohibits y lligats pera dominar als partits, que tals régimens engendra; que aquestos partits son los que infeccionan tot cuant tocan y corrompen tots los ressorts de la governació del Estat.

Sí, aquestos partits portarán y diém mal, ja han portat, la decadencia de la rassa llatina en lo mon, puig que son omnipotents en aquestos Estats, mentres que en los altres paissos succehiria lo mateix si la constitució fos la mateixa. Més als demás paissos los selva la autonomia municipal y regional de que disfrutan y aquí los fa mes venenosos la centralisació despótica y absurda, que converteix á cada Estat en un ser migrat de camas, de cos y de brassos y raquílich tot ell pera sustentar lo caparrot que's xucla tots los elements de vida.

pessetas pera pago á las Clases passivas que tenen assignats sos habers en la Tesoreria d' Hisenda d' aquesta provincia.

Diu «El Diario de Avisos de Menresa» que 'l dissete darrer un gos rabiós mossegá á Suria á 22 personas que's dirigian á sos quefers en una fábrica d' aquella població. L' animal fugi, mossegant á molts altres gossos, los quals han desaparegut també d' aquell terme municipal.

Un d' aquestos gossos comparegué l' endemá á la vila de Cardona, mossegant á una nena de sis anys y á un nen de deu. A aquella li mossegá una cuixa y á aquet una mà.

L' esglay que regna en aquellas poblacions es extraordinari, per por á las consecuencias que puguin sobrevenir. Tant los ferits de Suria, com los de Cardona, s' han dirigit á Sant Pere d' Arquelles (Lleyda), á fi de posarse en cura d' un titulat saludador que gosá de oerta fama en lo país.

S' ha publicat una Real ordre disposent que las multas imposadas als particulars en los despais de tabaco denhen intervenirse per las Aduanas com valors de la Renta.

La Junta Directiva de l' institució de Arts Gráficas de Catalunya, té disposada pera l' diumenge vinent, á las nou del matí, la celebració d' una «Informació técnica sobre las tintas tipo-litográficas» en las que además de la ressenya teórica que farà lo soci don R. Miqúel y Planas, informarán los senyors J. Giró, E. Canibell y altres coneguts escriptors é industrials, sobre l' mateix assumpto ab aplicació á sas respectivias especialitats.

Hem rebut lo número 3 de «Valls Modernas», lo qual resulta tant notable com los anteriors.

Fem avinent als artistes que desitjin concorre á la Exposició Universal de París de 1900, que las cédulas ó sollicituts d' inscripció repartidas fins avuy, sols serveixen pels productos agricols ó industrials. Pera Bellas Arts se'n circularán unas altres, especials pel cas, aixís que's rebin de la Direcció general francesa, los models redactats per la mateixa.

Los agricultors del terme d' Aleixar se troban molt desesperansat per la llarga secada que experimentan aquella camps, considerant casi perduda la cullita de cereals.

Han acabat á Xerta las instalcoions portadas á cap per la societat explotadora del important salt d' aigua del Azud-Cherta, pera dotar d' alumbrat eléctrico á aquella important vila, així com la colocació del cable conductor.

En breu lo mateix salt d' aigua que 'ns ocupa s' utilizará pera las instalcoions de Tortosa, establintse una notable economia en los preus que regeixen actualment.

La Superioritat, en vista del excessiu número de causas pendents de trámit que existeixen en aquesta regió, ha ordenat la distribució dels citats expedients entre 'ls quetes y oficials que tenen son destí de plantilla en los regiments de reserva d' aquest príncipat, sense dret á major sou y ab sols la gratificació d' escriptori corresponent.

Un periódich de Cuenca diu que una societat inglesa ha comprat á don Gil Roger lo projecte de ferrocarril d' aquella ciutat á Valencia. Afegeix que la mencionada societat ha pagat al senyor Roger per la propietat del mencionat projecte 125.000 pessetas en diner y 125.000 en accions de la nova línea, quals travalls comensarán en breu.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 800'65.

Crónica teatral

«Agua, azucarillos y aguardiente»

De pasillo cómico lirico titula son autor á Agua, azucarillos y aguardiente, segurament pera sustreuerla de la acció de la crítica, y ha fet molt bè perquè no ressistiria aquesta per benévola que fos considerada com á obra escénica.

Res hi há en la obreta que es objecta d' aquestas ratllas que cridi la atenció del públich y tot seguit si troban á faltar los xistes que en altres obras hi ha posat en Xavier de Burgos.

Tampoch en lo transcurs de la mateixa s' hi veu res que sigui original; tots los tipos son copia dels que d' uns quants anys se passejan per los teatres d' Espanya, molt millor dibuixats de líneas que no ho son los de *Agua, azucarillos y aguardiente* y per lo tant no comprenem com á Madrid que 's la terra d' ells hi pogués obtenir éxit ni que en teatros com lo de la *La Granvia* de Barcelona, ahont y concorre per un regul'ar un escullit públich tan xulapó y flamench com lo madrileny, se pogués sostenir l' obreta en los cartells.

La acció, si es que acció se pot anomenar á unas escenas que se succeheixen á capri'xo del autor, passa en lo passeig del Retiro de Madrid, ahont, á judicar per lo que varem veurer en nostre teatro los kioskos de begudas se permeten lo lúxo de tenir sofá y cadiras de *regille*, pera comoditat d' un públich que no las ocupa.

Allí hi fan cap xulas y xulapós, guindillas y raias; setmasins y ninas románticas, artistas y toreros, si be en número petit, per mostra, y ab cap més altre objecte que feros saber á provincías la classe d' hostes que habitan en la *villa coronada*, y ensenyarnos las sevas costums, que ja dihem coneixem millor per altres obretas de la mateixa fusta.

Sembla que ab tant variat repertori de tipos las escenas han de ser mogudas y animadas y no obstant succeheix tot lo contrari, donchs com los personaj'es no poden ferse nosa ells mateixos, si tan convé, com passa ab los *3 raias*, atravesan la escena sense obrir boca.

La mateixa *Pepa* que es lo principal tipo de la obra se passa en escena molt més temps fent *mutis* que conversant, ó cantant, ab sos parroquians.

En la música hi ha alguns números bonichs, si be tampoch son cosa del altre mon dins la mateixa petita esfera de la música lleugera, sobressurtint, lo del *trovador*, *quarteto dels barquilleros*, *duo* de tiple y tenor y *pasa-calle* pero adoleix de s mateixos defectes que 'l *libreto* á que està sotmesa y d' aquí que no 's pugui aplaudir.

La malaguenya que canta la *Pepa* interrompuda per la cansó italiana, lo quarteto dels neulers que s' acaba avans que l' espectador tingui temps d' apreciar la música y l' airós wals que l' interromp los *bedalls* de la *mamá* de la *niña romántica*, confirman aquesta nostra opinió.

Agua, azucarillos y aguardiente va sentir aplausos en un número, no perque s' ho valgui sino degut á la manera d' interpretar-lo dels artistes que escaygué á nostre públich.

Nos referim al *pasa-calle* de las dos xulas ab lo ganxo de joch y l' torero.

Fora aquestos aplausos, res: caygué 'l teló y no sentí cap aplaudiment.

Secció oficial

Registre civil

del dia 23 de Febrer de 1899

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Jaume Botellas Clárianas, 62 anys, Sant Francisco, 42.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Felú.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Domá á las vuit del matí tindrà lloch la *Comunió general* de Nostra Senyora dels Dolors y á dos quarts de cinch de la tarde la funció mensual de costum ab exposició de sa Divina Magestat.

A dos quarts de set del matí del dilluns pròxim durant la missa 's comensarà lo mes de Sant Joseph.

Sant de demá.—Nostra Senyora de Guadalupe.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 23

De Marsella y Barcelona en 6 dias, vapor «Cabo San Antonio», de 1.213 toneladas, ab efectes, consignat á don Marián Peres.

De Génova y escalas en 7 dias, vapor «Martos», de 1 046 toneladas, ab efectes, consignat á don Anton Mas.

De Cardiff en 17 dias, vapor inglés «Rydal Fell», de 358 toneladas, ab carbó, consignat als senyors viuda y nebot de P. Ferrer Mary.

De Génova y escalas en 23 dias, vapor holandés «Ariadne», de 784 toneladas, ab tránzit, consignat á don Emili Borrás.

De Barce ona en 5 horas, vapor inglés «Campeador», de 883 toneladas, ab tránzit, consignat als senyor Mac-Andrews y C.^a

Despatzadas

Pera Port Vendres pailebot francés «Anna», ab ví. Pera Rotterdam y escalas vapor holandés «Ariadne», ab efectes.

Pera Hamburgo y esc. vapor inglés Campeador, ab efectes.

Pera Málaga y esc. vapor Martos, ab efectes.

Pera Bilbao y esc. vapor Cabo San Antonio, ab efectes.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	59'22	Cubas del 86	60'12
Exterior		Cubas del 90	51'50
Colonial		Aduanas	92'
Norts	39'10	Ob. 5 0/0 Almansa	83'50
Fransas	37'80	Id. 3 0/0 Fransa	43'37
Filipinas			

PARIS

Exterior	55'35	Norts	
		GIROS	
París	28'75	Londres	32'46

Se reben órdenes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Última hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	59'25	Aduanas	92'
Exterior		Norts	39'
Amortizable		Fransas	37'75
Cubas 1896	60'	Filipinas	
Cubas 1890	51 37	Obs. 6 0/0 Fransa	83'75
Exterior París	55'25	Id. 3 0/0	43'77

GIROS

París	28'75	Londres	32'45
-------	-------	---------	-------

Anuncis particulars

Senyoret, ja veig que te vosté tituls, que deceideix vosté de bona familia, pero se presenta vosté, sense una prenda, que sense ella, no li puch concedir la má de ma filla.

—Y que es aixó senyor comte?

—Portar las camisas de la sublime tela EQUIS que ven la casa PORTA á 10 pessetas la pessa de 20 metres.

Pera 'ls soldats repatriats

Sorteig, que tindrà lloch lo dia 26 de Febrer prop vinent, de las dugas artísticas figuras de moviment que adornavan lo Ramillete del Gran Café d' Espanya, cedits per lo du'nyo de dit establiment.

Lo producte será aplicat á benefici dels soldats que tornan de Cuba y Filipinas, ferits ó malalts.

Preu del bitllet: 25 céntims de pesseta.—Se venen en la Redacció de Lo SOMATENT.

En venda

Hi ha pera vendre en la Granadella un molí fariner de vapor en lo que poden instalarse altras industriass. Dirigirse á Ramon Gassó de la Granadella.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

PER Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANIA DE SÁRSUELA CÓMICA

DE D. JOSEPH GIL

Funció pera avuy.—7.ª d' abono.—Se posarán en escena las aplaudidas sarsuelas en un acte tituladas «Campanero y sacristán», «Agua, azucarillos y aguardiente» y «La buena sombra».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.
A dos quarts de nou.

TELEGRAMAS

Madrid 23.—

En la sessió del Congrós, lo Sr. Diaz Doreu ha demanat que 's remeti á las Cambras la Real ordre de 16 de Mars de 1897, en la que 's deya que, en vista de las malas condiciones de la artilleria dels barcos, no 's fessin exercicis de foch, ni cap disparo.

—Lo Sr. Silvela ha pronunciat un discurs en lo Congrós fent un detingut exámen de la situació de nostras relacions ab los Estats Units avans ne pujan al poder lo partit liberal.

Ha dit que la república Argentina, que havia ofert á Espanya la venda de dos creuhers, rebutjà la prima que per ells li davan los representants nortamericans, pera que després lo govern espanyol desistís d' adquirirlos.

Lo govern, ha afirmat lo Sr. Silvela, no va fer res pera evitar la guerra y, no obstant, no sapigué ó no volgué prevenirse pera ella.

Declará 'l govern que la autonomia era la pau y en realitat fou lo més gran fracás y lo que determiná al govern nortamericá á enviar l' «ultimatum» intimant la evacuació de Cuba.

Tingué por lo govern d' abandonar á Cuba y li faltá valor pera acceptar la intimació dels Estats Units, perque no sapigué que aixó estava en lo sentiment nacional y perque era dita resolució la única que hi havia pera salvar á Espanya de las catástrofes que á la guerra ha seguit. (Be, molt be).

Li faltá al govern, ha afegit lo Sr. Silvela, tot género de previsió; faltava además una direcció y faltava un govern, com se desprén del telégrama que 'l ministre de la Guerra dirigi al general Blanco poch després de la destrucció de nostra escuadra á Cavite.

Lo Sr. Silvela ha llegit aquell telégrama en que 'l general Correa diu al general Blanco que era necessari enviar á Filipinas una escuadra superior á la nortamericana que 's trobava á la bahía de Manila; pero, creyent lo ministre que dos dels barcos no podrían passar lo canal de Suez, deya que nostra escuadra se reforzaria ab los barcos que 's poguessin treure de Santiago de Cuba y que, una vegada aqueixa escuadra hauria omplert son comés á Filipinas, tornaria á Cuba reforzada.

La lectura d' aqueix telégrama ha produhit assombró y estranyesa en la Cambra.

Ha afegit que 'l Sr. Sagasta havia de dimitir avans de firmar lo protocol y ha declarat que no deu continuar més en lo poder.

Ha acabat lo Sr. Silvela declarant que exigeix lo credit de la nació y la justicia lo regoneixement dels deutes colonials y que 'l partit conservador de cap manera farà política retrospectiva. (Grans aplausos.)

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Pildoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font

(FARMACUTICH)

Demanen tots los que tinguen tós en onalsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit alivi ab cap altre de tots los acreditats específics coneguts, tota vegada que ellas constitueixen un preciós medicament pera combatrela.

Preu 1 pesseta capsas

Nota -Se envian per correu certificadas sens augment de preu als pobles ahont no hi hagi farmacia sempre que s' demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESPANYOLA

Pelayo, 42

Barña.

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aëra, disminueixen y fluidifican la biscositat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treuben la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficaç pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crònich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totas las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcòtics ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en qualsevol quantitat, de mateix per los noyets que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sian presos fins ab avidés per los noys a quins es tan difícil ferloshi pendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80.-REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

Publicacions regionalistas que s' reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La Veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L' Art del Pagès», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich. «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes. «L' Olot», setmanari de Catalunya, de Olot. «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé. «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona. «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers. «El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell. «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). «Euskalduna», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya). «El Eco del Gualelope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més econòmic, lo més eficaç, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A. D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Febrer de 1899

Linea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 10 de Febrer lo vapor "Bearn" pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires lo grandió y acreditat vapor francés

ITALIE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos Aires los magnífics y ràpids vapors francesos

lo dia 10 de Febrer lo vapor "Bearn"
lo dia 26 de " " "

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C.ª, Plasse de Palacio.-Barcelona.

NOTA.-S' admeten passatjers pera Santiago de Xile y Valparaiso ab combinació ab ferrocarril.